

MIROLJUB

GODINA: XXII.

SOMBOR, 2019.

BROJ 2 (86)

ISSN 1452-5976

Knjižnica HAZU
Strossmayerov trg 14, Zagreb

noć knjige

Svjetski dan knjige
23.4.2019. od 18 do 21 sat
nocknjige.hr

Moj Nenadić - predstavljanje zavičajne monografije i rada HKUD "Vladimir Nazor" iz Sombora

Središnji događaj manifestacije Noć knjige 2019. bit će predstavljanje zavičajne monografije *Moj Nenadić* koju je objavilo HKUD „Vladimir Nazor“ iz Sombora u povodu 80. obljetnice Društva. Bit će riječi o somborskim salašima u Nenadiću, u koje su se još u 16. st. doseljavali Hrvati Bunjevci, a koji u sklopu Društva već 83 god. njeguju kulturnu tradiciju, folklor i običaje Hrvata – Bunjevaca i Šokaca, te hrvatski jezik i ikavski govor. U programu će sudjelovati ljudi koji žive u Zagrebu i okolici, a podrijetlom su iz Sombora i Vojvodine te brojni gosti članovi Društva iz Sombora, na čelu s gradonačelnicom grada Sombora. Folklorišti će prikazati logovac i dr. bunjevačke parovne igre. Na prigodnoj izložbi upoznat ćemo povijest Društva, bunjevačke nošnje, bunjevačke svetinje, kolače božičnjake i dr., a na domjenku ćemo okusiti izvorne somborske specijalitete.

Sudionici: akademik Frano Parać, potpredsjednik HAZU, akademik Dragutin Feletar, Mata Matarčić, ing., predsjednik HKUD-a „Vladimir Nazor“ Sombor, Dušanka Golubović, gradonačelnica grada Sombora, doc. dr. sc. Mario Bara, Đuro Vidmarović, predsjednik Društva hrvatskih književnika, Stjepan Sučić, o. Mato Miloš, karmelićanin, vicepostulator oca Gerarda Tome Stantića.

TRG BANA JELAČIĆA

U HAZU

FOLKLORAŠI U HAZU

Poštovani čitatelji Miroljuba svima vama čestitam Sabor društva koji se održava danas, u nedjelju 19. svibnja 2019. godine.

Ponosni smo što smo danas nosioci ideje koju su pokrenuli naši preci daleke 1936. godine. Imam veliku vjeru u naše mlade da će i oni nastaviti čuvati svoje korijene u ovome Bačkom tlu odakle smo iznikli.

Novi broj smo svečano opremili u punom koloru što su nam omogućili naši sponzori. Miroljub je dobio svoje mjesto među Hrvatskim glasilima, a grad Sombor je u potpunosti podržao izdanje našeg lista. Ovu poziciju trebamo sačuvati, jačati naš list mladim kadrovima koji će biti garant za opstojnost i budućnost Miroljuba!

Rad Društva između dva broja je bio veoma aktivan što će te moći pročitati u Miroljubu.

Centralni događaj je gostovanje Hrvatsko kulturno–umjetničkog društva »Vladimir Nazor« 23. i 24. travnja u Zagrebu. Prvog dana u knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti predstavljena je zavičajna monografija »Moj Nenadić«, koju je pratila izložba, koja oslikava povijest »Nazora« od osnutka 1936. godine. Drugi dan iskorišten je za razgovore s gradonačelnikom Zagreba Milanom Bandićem, te za susrete i

razgovore u Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Hrvatskoj matici iseljenika. Osim predstavnika »Nazora« promociji knjige i razgovorima nazočila je i gradonačelnica Sombora Dušanka Golubović sa svojim suradnicima.

Osim promocije monografije »Moj Nenadić«, u knjižnici HAZU priređena je i izložba koja kroz dokumente, fotografije, knjige, priznanja, predmete i dijelove nošnje i svakidašnjeg ruha predstavlja povijest HKUD–a »Vladimir Nazor« i svjedoči o tradiciji Hrvata Bunjevaca u Somboru i okolici. Izložba koja je postavljena u nekoliko prostorija bit će u knjižnici HAZU-a otvorena do kraja kolovoza. Posjetitelji knjižnice moći će pogledati originalne dokumente s osnivačke skupštine »Miroljuba« 1936. godine, knjige koje je tiskao »Nazor«, zastavu Hrvatskog radiše iz 30–tih godina prošlog stoljeća, brojne fotografije, dijelove originalne bunjevačke nošnje, priznanja i povelje, božićni kolač. Na izložbi su predstavljene i sve »Nazorove« sekcije. Posjetitelji promocije imali su priliku uživati i u somborskim slanim i slatkim delicijama. Dio toga osigurao je Grad Sombor, a dio su pripremile članice »Nazora«.

Alojzije Firanj

IMPRESSUM

MIROLJUB (izlazi četiri puta godišnje)

List Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“,
25000 Sombor, Venac Radomira Putnika 26, Tel.: 025/416-019

Uredništvo:

Alojzije Firanj, glavni i odgovorni urednik lista;

Janoš Raduka, zamjenik glavnog urednika;

Marina Balažev, lektor-korektor;

Klara Šolaja-Karas, izbor fotografija;

Srđan Varo, tehnički urednik i prijelom teksta.

Zoran Čota,
Pavle Matarić,
Antun Kovač,
ing. Mata Matarić,
Šima Raič,
Bojana Jozić.

List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije broj 2583/2.2.1998.

Web: www.hkudvladimirnazor.com E-mail: vnazor@sbb.rs

E-mail(urednik): firanjalojzije@gmail.com

Tel.:(urednik): 065 2422925

Tisak: Galaksijanis, Lukovo

Naklada: 600 primjeraka

VELIKO BUNJEVAČKO – ŠOKAČKO PRELO 85. PUT

Nastavljajući tradiciju dugu 83 godine i ove smo organizirali jednu od nekoliko velikih manifestacija u našem Društvu. Odlukom uprave i u skladu s crkvenim kalendarom, prelo se održalo na poklade 2. 3. 2019.

Članovi Izvršnog Odbora su bili najaktivniji organizatori te je odlučeno da se pozovu prijatelji iz Hrvatske i drugih zajednica, ugledni članovi KUD-ova iz Vojvodine ali i iz inozemstva. Neki su nam došli a neki su se prigodno ispričali. Prelo su uveličali dužnosnici diplomatskih predstavništva: u ime veleposlanstva RH u Srbiji, opunomoćena ministrica, gospođa Davorka Velecki Čičak, u ime Generalnog konzulata, konzul prvog reda Hrvoje Vuković, Generalni konzul RH u BiH, kao i dr. Marko Babić zamjenik župana Osječko-Baranjske županije, Goran Ivanović-Lac i voditelj kabineta župana, Saša Forgić, izaslanik Hrvatske matice iseljenika, Silvijo Jergović iz Vukovara, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a Lazar Cvijin, predstavnik HKC-a Bunjevačko kolo iz Subotice, Vlatko Vidaković, predsjednik HAŠK-a „Zrinjski“ Marinko Miković. Iz KUD-a Orljava iz Pleternice došlo nam je 15 članova i još mnogo gostiju iz Hrvatske, Mađarske pa čak i iz Poljske.

Prelo su po dobrom običaju i dugogodišnjoj suradnji nazočili i čelnici gradske uprave Sombora, zamjenik gradonačelnice, Antonijo Ratković i pomoćnik gradonačelnice Ivan Šimunov. Od pozvanih udruga kulture iz Sombora i Podunavlja odazvali su se predstavnici Urbani Šokci Sombor, Bunjevačko kolo Sombor, Silvije Strahimir Kranjčević Bereg, Šokadija Sonta, ukupno njih 38.

Program ovogodišnjeg prela bio je u skladu s tradicijom: doček gostiju, pozdravne riječi predsjednika, obraćanje gostiju, folklorni, dramski i literarni nastup članova naših sekcija.

Predstavljen je novi broj Miroljuba, našeg glasila. Prije obilne i kvalitetne prelske večere blagoslovili smo skup i hranu koju smo blagovali. Zabavu je zatim preuzeo orkestar „Mesečina“ u čiju kvalitetu su se uvjerali svi nazočni. Posebno nas je oduševio nastup opernog pjevača prof. Vlahe Ljubića iz Osijeka, koji je i ove godine otpjevao nekoliko kancona.

Vesela atmosfera je trajala do jutarnjih sati a dojmovi su prema našim saznanjima vrlo pozitivni što nam je i najveća zahvala za veliki trud koji smo uložili u organizaciju ovog 85. Velikog bunjevačko-šokačkog prela.

Hvala svima i vidimo se na 86. prelu!

ing. Mata Matarić

HKUD »VLADIMIR NAZOR« U ZAGREBU DUG PRECIMA I ZALOG POTOMCIMA

» Ovo je veći spomenik od svih spomenika koji ste mogli podići svojim ljudima koji su tu živjeli«, kazao je akademik Dragutin Feletar.

Hrvatsko kulturno–umjetničko društvo »Vladimir Nazor«, 23. i 24. je travnja, gostovalo u Zagrebu. Prvog dana u knjižnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti predstavljena je zavičajna monografija »Moj Nenadić«, koju je pratila izložba koja oslikava povijest »Nazora« od osnutka 1936. godine. Drugi dan iskorišten je za razgovore s gradonačelnikom Zagreba Milanom Bandićem, te za susrete i razgovore u Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske i u Hrvatskoj matici iseljenika. Osim predstavnika »Nazora« promociji knjige i razgovorima nazočila je i gradonačelnica Sombora Dušanka Golubović sa svojim suradnicima.

IZ PERA ZALJUBLJENIKA U SALAŠE

U povodu obilježavanja Svjetskog dana knjige knjižnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti organizirala je Noć knjige na kojoj je predstavljena zavičajna monografija »Moj Nenadić«, kapitalno djelo koje je prošle godine tiskano u nakladi HKUD–a »Vladimir Nazor«. Priliku da u Hrvatskoj akademiji znanosti i

umjetnosti predstave svoje izdanje u »Nazoru« su doživjeli kao čast i potvrdu da je pothvat pisanja i tiskanja knjige »Moj Nenadić«, na kojoj se inače radilo pet godina, značajan kako za Društvo, tako za Hrvate u Somboru, ali i za cjelokupnu lokalnu sredinu. Dvorana knjižnice bila je puna, a o knjizi se govorilo više od sat i pol. Prvi se obratio potpredsjednik HAZU-a akademik Frano Parać. »Ovom Monografijom članovi HKUD–a »Vladimir Nazor«, mještani Nenadića, žele budućim generacijama prenijeti ono što su oni čuvali stoljećima–kulturu, nošnju, običaje, obrazovanje, tradiciju i, na kraju krajeva, hrvatski identitet. Zahvaljujemo autorima što su ispričali u ovoj knjizi priču svog života i čestitamo im na ovom projektu«, kazao je akademik Parać. Da je značajno zapisivati i čuvati lokalnu povijest potvrdio je i akademik Dragutin Feletar. »Kada govorimo o ovakvoj knjizi, takozvanoj lokalnoj, uvijek se sjetim dragog prijatelja Ante Sekulića, koji je rekao da se mora istraživati i pisati i to moraju raditi ljudi iz tog kraja, jer će se inače zaboraviti da smo na tim prostorima nekada bili. On je to, doista i stručno radio i, vjerujem, da je na tom tragu i ova knjiga koja po meni ima osobitu vrijednost, jer su na njoj radili zaljubljenici u salaše, jer su javnosti prezentirali građu koje sigurno nema u arhivima i muzejima. Ta građa koja je sada

objavljena, da nije objavljena, uskoro bi bila zaboravljena. Ovo je veći spomenik od svih spomenika koji ste mogli podići svojim ljudima koji su tu živjeli«, kazao je akademik Feletar.

SVIJEST O HRVATSKOM IDENTITETU

Monografiju i povijest HKUD-a »Vladimir Nazor« predstavio je predsjednik Mata Matarić. On je podsjetio da je hrvatska udruga u Somboru osnovana nakon razmimoilaženja u »Bunjevačkom kolu« glede pitanja identiteta Bunjevaca. »Zbog različitog pristupa oko bunjevačkog i hrvatskog pitanja već 1923. godine dolazi do prvih nesuglasica među članstvom. Kolo se ubrzo raslojava na autohtone Bunjevce i Hrvate, a i po pitanju socijalnog statusa, jer su vođe Bunjevačkog kola bili imućniji zemljoradnici i namještenici za razliku od oporbe– Hrvata sitnih zemljoposjednika. Sredinom tridesetih godina u Bunjevačkom kolu, na čijem čelu je bio Stipan Stolišić, došlo je i do otvorenog rascjepa u društvu, pa se predvodnik Hrvata, Antun Matarić, s mnoštvom svojih pristaša izdvojio iz Bunjevačkog kola. Tijekom 1936. godine napisana su Pravila novog društva čiji je autor bio dr. Ladislav Vlašić. Konačno 6. prosinca 1936. godine uz policijsku suglasnost za održavanje javnog skupa, organizirana je u Domu Sv. Cecilije Osnivačka skupština. Novo Društvo dobilo je službeni naziv Hrvatsko kulturno društvo Miroljub po nadimku bunjevačkog pjesnika, kasnije župnika u Valpovu, Ante Evetovića-Miroljuba. Prvi predsjednik bio je Antun Matarić, dopredsjednik Franja Strilić, tajnik dr. Ladislav Vlašić«, kazao je Matarić. Mađarske vlasti su u svibnju 1944. godine zabranile rad Društva, ali i pored te zvanične zabrane članovi društva su nastavili ilegalno okupljanje i rad. U godinama nakon rata Društvo je promijenilo ime u Hrvatski prosvjetni dom. U nove prostorije useljeno je 1948. godine, a na adresi nekadašnje pivovare, u centru grada, gdje je Društvo i danas. Adresu nije mijenjalo, ali naziv jest. Prvo je pod pritiskom vlasti iz naziva izbačen hrvatski predznak, a sredinom 60-tih godina naziv se mijenja u KUD Vladimir Nazor. » Na Saboru društva 2001. godine donijeta je odluka da se vrati staro ime Hrvatsko kulturno–umjetničko društvo »Vladimir Nazor«,

a 2010. godine na zgradu našeg društva je natpis Hrvatski dom«, kazao je Matarić, predstavljajući Društvo koje je realiziralo zahtjevni projekt zavičajne monografije »Moj Nenadić«. »I Bog stvorio Zemlju. Nekoliko kontinentata, nekoliko oceana, mnoštvo biljaka i živih bića, namnožile se milijarde ljudi ali svaki od njih ima samo jedan rodni kraj, ma gdje bio i ma kako se zvao, on je jedinstven za svakog čovjeka za koga je vezan doživotno. A o našem rodnom kraju, piše ova skromna, ali iskrena knjiga. Autori tekstova su salašari Nenadića, raznih uzrasta, profesija, naobrazbi, uglavnom nevični pisanju tekstova za knjiško izdanje, ali puni emotivnih sjećanja na protekli život na salašu. Svaka tema je odraz autora prema razdoblju u kojem je živio, ili i dalje živi na salašu, jer su mnoge profesionalne sudbine odvele Nenadićane u druge životne sredine. Cilj ove knjige jest da ne ostane spomenar autora već da je prisvoje svi koji je pročitaju, a prepoznaju sebe, svoje susjede, rođake, pretke u opisanim štivima. Mnoštvo fotografija dokumentirano potvrđuje tekstualni dio. Neka se o ovoj prvoj knjizi o somborskim salašima napisanoj od njenih žitelja priča, neka se hvali i kritizira ali neka se i priprema drugo izdanje, jer život na salašima Nenadić teče dalje s novim naraštajem.«, kazao je Matarić. To što su knjigu pisali ne znanstvenici i književnici već obični ljudi, koji su živjeli i žive život koji su opisali, njezina je posebna vrijednost, ocjena je to koju je na promociji iznio doc. dr. sc. Mario Bara, inače autor povijesnog dijela u monografiji »Moj Nenadić«. »Po čemu je ova knjiga osobita? Za razliku od velikih monografija gdje su autori uglavnom znanstvenici ovdje je riječ o inicijativi samih mještana Nenadića koji su napisali knjigu o svom životu i životu svojih predaka. Drugi važan moment je to što su oni dali vlastiti doprinos svom nacionalnom identitetu. Salaši Nenadić bili su uporište Hrvatske seljačke stranke i Stjepan Radić se jedno razdoblje skrivao u Nenadiću«, kazao je Bara.

TRAJNI SPOMENIK

Predsjednik Društva hrvatskih književnika Đuro Vidmarović ocijenio je u svom izlaganju na promociji da je sadržaj monografije »Moj Nenadić« sveobuhvatan, temeljit i stručan. »Autori su raznih dobi, profesija i naobrazbe

ujedinjeni u jednom projektu. U cjelini gledano monografija "Moj Nenadić" posebno je vrijedno djelo, jer u vremenu asimilacije, migracija, prestanka funkcioniranja nekadašnjih zajednica nestaje i baština. Zahvaljujući ovoj knjizi ona ostaje kao trajni spomenik, podsjetnik onima koji tu još žive, a onima koji žele proučavati kulturnu baštinu Hrvata u Bačkoj ovo je bogati izvor građe«, kazao je Vidmarović. »Od tisuća i tisuća hrvatskih knjiga koje su tiskane i koje su neosporno važne za predstavljanje u Noći knjige u knjižnici HAZU odabrana je baš ova knjiga, kao dokaz vrijednosti, marljivosti, istrajnosti čudesne zajednice koja je obrađivala zemlju, njegovala stoku, borila se sa siromaštvom, ali znala razgovarati i s najuzvišenijima, znala proći najstrašnije političke nevolje, ratove«, kazao je Stjepan Sučić. Na koncu promocije govorio je otac Mato Miloš, karmelićanin, koji je također jedan o autora u monografiji Moj Nenadić. On je govorio o proslavi stote obljetnice Karmelićanskog samostana u Somboru 2005. godine, kada je svečani objed organiziran baš na salašima Nenadić i to na salašu Marije i Mate Matarića. »Obišli smo nekoliko salaških naselja i svi naši salaši su lijepi, ali najprikladnijim su nam se činili salaši Nenadić, a odabrali smo salaš obitelji Matarić. Sombor u svojoj povijesti nije doživio ovakvu proslavu s toliko crkvenih velikodostojnika iz nekoliko država. Sve to je zapisano i fotografijama potkrijepljeno u knjizi »Moj Nenadić««, kazao je otac Mato Miloš.

POTPORA GRADA SOMBORA

Tiskanje knjige »Moj Nenadić« pomogao je i grad Sombora, a promociji u Zagrebu nazočila je gradonačelnica Dušanka Golubović, vijećnik zadužen za kulturu i obrazovanje Nemanja Sarač, te Tamara Madžarev iz kabineta gradonačelnice. »Moje zadovoljstvo proizilazi, prije svega, iz činjenice da je suradnja s lokalnom samoupravom, između ostalog na inicijativu i dugogodišnju želju i HKUD-a Vladimir Nazor da promijenimo naše kriterije po pitanju financiranja rada i opstanka ovakvih društava, urodila jednim ovakvim pothvatom. U tom smislu knjiga »Moj Nenadić« jest upravo prvi i za sada vjerojatno najkvalitetniji rezultat primjene naših promijenjenih kriterija. To podrazumijeva da više ne računamo samo tko

je dobio koliko bodova na nekoj smotri i da na osnovu ostvarenih rezultata dodjeljujemo financijska sredstva, nego da na jedan potpuno drugačiji način pristupimo tome. U želji da sačuvamo kulturno-povijesno nasljeđe našeg kraja, svjesni činjenice da je Sombor jedna bogata sredina upravo zato što je multikulturalna, multinacionalna i multikonfesionalna, i da je to naše bogatstvo potrebno na određeni način materijalizirati. Ta materijalizacija na najbolji način prikazana je kroz ovu knjigu Moj Nenadić u kojoj se jasno vidi identitet grada Sombora, identitet života na salašima, kojih i danas ima nekoliko desetina na teritoriji grada, koji danas žive jednim drugačijim životom nego tada, a to upravo kroz ovu knjigu uspijevamo da saznamo«, istakla je gradonačelnica Grada Sombora Dušanka Golubović. Prema njenim riječima ova knjiga jedan je od načina da se afirmira hrvatska nacionalna zajednica da sačuva svoj identitet u jednom pisanom tragu. »Kako se nekada živjelo, koje su to bile obitelji, čiji su pradjedovi, prabake, bake, očevi i majke bili, ili su još uvijek na teritoriju Nenadića, kao i drugih salaša. Otuda se iskreno nadam da će ovo biti i zalag za budućnost nekim novim mladim generacijama koji će sačuvati svoju kulturu, tradiciju i povijest. Zbog toga ovo ocjenjujem kao prvi, ali sigurno ne i jedini ovakav pothvat HKUD-a Vladimir Nazor, ali i ostalih društava na teritoriji grada i nadam se da će ovo biti primjer dobre prakse koju će svi slijediti«, rekla je gradonačelnica Sombora.

Katarina Firanj, jedna od autorica u knjizi »Moj Nenadić« pročitala je pjesmu "Uskrs" na bunjevačkoj ikavici, a stihove pjesme "U mom kraju" Mande Karas pročitala je njena praunuka Martina Matarić. Splet bunjevačkih igara na koncu promocije prikazali su članovi folklorne sekcije HKUD-a »Vladimir Nazor« Valentina Radoš, Teodora Vasiljević i Filip Gromilović.

Osim promocije monografije "Moj Nenadić" u knjižnici HAZU-a priređena je i izložba koja kroz dokumenta, fotografije, knjige, priznanja, predmet i dijelove nošnje i svakidašnjeg ruha predstavlja povijest HKUD-a »Vladimir Nazor« i svjedoči o tradiciji Hrvata Bunjevaca u Somboru i okolici. Izložba koja je postavljena u nekoliko prostorija bit će u knjižnici HAZU-a otvorena do kraja kolovoza. Posjetitelji knjižnice moći će pogledati

originalne dokumente s osnivačke skupštine »Miroljuba« 1936. godine, knjige koje je tiskao Nazor, zastavu Hrvatskog radiše iz 30-tih godina prošlog stoljeća, brojne fotografije, dijelove originalne bunjevačke nošnje, priznanja i povelje, božićni kolač, a na izložbi su predstavljene i sve »Nazorove« sekcije. Posjetitelji promocije imali su priliku uživati i u somborskim slanim i slatkim delicijama. Dio toga osigurao je Grad Sombor, a dio su pripremile članice Nazora.

Z.P.

RAZGOVOR S MILANOM BANDIĆEM

Predstavnike HKUD-a »Vladimir Nazor« i gradonačelnicu Sombora Dušanku Golubović sa suradnicima primio je gradonačelnik Zagreba Milan Bandić. Bila je to prilika za kratko predavljanje grada Sombora i HKUD-a »Vladimir Nazor«. Gradonačelnica je predstavila Sombor i suradnju s hrvatskom udrugom, a predsjednik Mata Matarić govorio je o Društvu. Novi susret sa »Nazorom« gradonačelnik će imati već krajem svibnja i to s veslačima Salašarima somborskim, koji će veslati na utrci na Jarunu čiji je pokrovitelj upravo gradonačelnik Bandić, koji je pozvan i u uzvratni posjet Somboru.

U Središnjem državnom uredu o projektima

Nakon susreta s gradonačelnikom razgovori su nastavljeni u Hrvatskoj matici iseljenika, a domaćin je bio dr. sc. Ivan Tepeš, zamjenik ravnatelja HMI.

U Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatska govorilo

se o natječajima Državnog ureda na koji mogu aplicirati i hrvatske udruge iz Srbije. Predstavnic Središnjeg državnog ureda podsjetili su da pripadnici hrvatske manjine iz Srbije imaju pravo upisa na fakultete sveučilišta u Zagrebu, da je prošle godine Državni ured organizirao predavljanje Dužijance u Zagrebu, a prošle godine kupljeno je zemljište za buduću zgradu NIU »Hrvatska riječ«. Hrvatskim udrugama na raspolaganju su dva natječaja. A za Nazor su značajna sredstva za rekonstrukciju zgrade Hrvatskog doma, koja su prošle godine osigurana upravo na ovom natječaju. Međutim Hrvatskom domu potrebna je značajna obnova. Grad Sombor nema novca za financiranje velikih zahtjeva, ali bi ukoliko bi Nazor osigurao sredstva iz drugih izvora Grad Sombor dao financijsku potporu, kazala je gradonačelnica Golubović. Prilika za to udruživanje jest natječaj Središnjeg državnog ureda, jer od ove godine realizira se i natječaj za veće infrastrukturne projekte, kazali su domaćini.

Zlata Vasiljević

PROMOCIJA U OBROVCU

Grad Obrovac, na čelu s gradonačelnikom Dr. Antom Županom, prijatelj je i donator našem Društvu. Sa svojim užim vodstvom, gradonačelnik Obrovca posjetio je našu Udrugu više puta, a ove godine uputio nam je poziv da budemo na proslavi DANA GRADA I BLAGDANA SVETOG JOSIPA.

Odazvali smo se na taj poziv, pa je predsjednik društva nazočio ovoj proslavi. Svečana sjednica Gradskog vijeća s brojnim gostima i prigodnim programom održana je u Domu kulture. Svečanosti je doprinijela i klapa "Dalmatia" s Murtera, a gradonačelnik je govorio o onome što se uradilo od prošle godine, što je u tijeku i što je u planu.

„Tijekom ovog posjeta napravili smo i promociju knjige Moj Nenadić. Drago nam je bilo da smo to mogli uraditi u gradu koji nam je i za ovaj veliki projekt donirao sredstva za knjigu“.

Isto tako promociji je nazočio i drugi naš donator somborskih korijena Ivica Karas, poduzetnik iz Rijeke.

Priredio Alojzije Firanj

SV. JOSIP ZAŠTITNIK HRVATA

Sveti Josip je praznik hrvatske nacionalne zajednice u Srbiji. Ove godine praznik je proslavljen u Monoštoru. Sveta misa služena je u crkvi sv. Petra i Pavla

„Ovo je prvi put da HNV blagdan sv. Josipa obilježava izvan Subotice, a to što je odabran Monoštor ima svoju simboliku, jer je Monoštor prvo mjesto izvan Subotice u kojemu

je organizirana nastava na hrvatskom jeziku“. Rekla je predsjednica HNV-a Jasna Vojnić.

Prisutne je pozdravio veleposlanik R. Hrvatske u Beogradu Gordan Bakota riječima: „Svjedoci smo danas iseljavanja ljudi, pogotovu iz manjih sredina. Sela i mjesta u kojima žive pripadnici hrvatske nacionalne zajednice danas su pred velikim izazovom. Zato je važno da

dodemo u male sredine, iskažemo zajedništvo, i pokažemo da ti ljudi nisu zaboravljeni, da ih ohrabrimo u ovim teškim vremenima da ostanu na prostorima gdje jesu“.

„Hrvatska nacionalna zajednica značajna je nacionalna zajednica u Gradu Somboru, a Monoštor je primer kako se u jednom mjestu čuva tradicija i rekla bih da je Monoštor jedno od najljepših sela na teritoriji Grada Sombora. Ima simbolike što se jedan od nacionalnih praznika ove zajednice proslavlja baš u Monošturu, mjestu u kojemu je prije godinu dana održana sjednica Međuvladinog mješovitog odbora“. Kazala je gradonačelnica Sombora Dušanka Golubović.

„To što je proslava sv. Josipa organizirana u Monošturu mi shvaćamo kao priznanje za sve

ono što radimo u našoj udruzi, kao i priznanje za doprinos koji smo dali pri izboru novog saziva HNV-a. Pokazujemo da se i u ovim teškim vremenima može živjeti i pokazati tko si i što si. Na način koji nikoga ne ugrožava“, kazao je predsjednik KUD-a Hrvata „Bodrog“ Željko Šeremešić

U programu je sudjelovala ženska pjevačka skupina Kraljice Bodroga i Muška pjevačka skupina Bodroški bećari KUD-a Hrvata „Bodrog“. Proslavi su nazočili generalni konzul RH u Subotici Velimir Pleša, predstavnici Grada Sombora, Grada Đakova, kulturnih udruga, te mještani Monoštora.

Priradio Alojzije Firanj

DRAMCI IZBILI NA PRVO MJESTO NAZOROVIH SEKCIJA

Dramski autor iz Subotice, Marjan Kiš napisao je komediju „Matora dica“. S tom predstavom, u režiji cijelog kolektiva, Nazorova dramska sekcija postigla je najveći uspjeh od kako je formirana. S ovom predstavom Nazorovci su sudjelovali prošle godine na MSADD-u koji se održava već devet godina, u listopadu, u Somboru.

Dana 16. ožujka 2019. godine održana je Opštinska smotra u velikoj sali HKUD-a „Vladimir Nazor“ u Somboru. Nazor je nastupao sa spomenutom predstavom pred selektorom Davidom Kecmanom Dakom. Uz redovite probe i korigiranje nekih scena članovi glumačke ekipe su uspjeli odigrati predstavu tako da je, nakon odigranih svih predstava, selektor odlučio da ova predstava može ići dalje.

Već 21. ožujka dramci primaju u goste Dramski studio „Luča“ Kulturno-umjetničkog društva iz Kruščića koje izvodi predstavu „Naslijeđe“ rađenu po motivima Nušićeve komedije „Ožalošćena porodica“ u režiji Dejana Cicmilovića. Odlično odigrana predstava bila je lijepo primljena kod publike koja je, nažalost, bila malobrojna.

Pošto je, poslije kraće pauze, ponovno uspostavljena suradnja sa Sontom, dramci HKUD-a „Vladimir Nazor“ iz Sombora pozvani su, s već proslavljenom „Matorom dicom“, da gostuju u Sonti 6. travnja. Najljepša i najveća sala u ovom kraju bila je dosta dobro popunjena a publika se trudila da glumce nagradi i smiješkom i pljeskom.

Konačno je na red došla i Zonska smotra koja se održala u Crvenki. Osam najboljih ostvarenja koja su prošla općinsku smotru i otišla za stepenicu više, prikazivala su se osam dana, svaku večer, u Crvenki. Predstave koje su se prikazivale bile su sljedeće:

U subotu 13. travnja 2019. godine odigrana je „Slučajna smrt jednog anarhiste“, Daria Foa u režiji Igora Pavlovića a u izvedbi pozorišta „Stevan Sremac“ iz Crvenke. Sljedeći dan odigrana je „Vlast“ Branislava Nušića u režiji Milivoja Mladenovića a izvela ju je dramska sekcija „Velimir Veljko Sandić“ iz Sivca. U ponedjeljak odigrana je predstava „Spomenik srca mog“ Ružice Vasić u režiji Fuada Tabučića a u izvedbi amaterskog pozorišta „Vladimir Popović“ iz Vrbsa. U utorak odigrana je predstava „Matora

dica” Marjana Kiša u kolektivnoj režiji i izvedbi dramske sekcije HKUD-a “Vladimir Nazor” iz Sombora. Sljedećeg dana odigrana je predstava “Gospođica Julija” Augusta Strindberga u režiji Fuada Tabučića i u izvedbi “Kulturnog centra” iz Kule. Nakon toga, u četvrtak, predstava “Zvezdama svejedno” Dušana Radovića u režiji Bogomira Đorđevića a u izvedbi “Kulturnog centra” iz Apatina. U petak odigrana je predstava “Vragolanke djevojke” Natalije Uvarove u režiji Vladimira Nađa Aćima a u izvedbi “Dramskog studija ART” doma kulture iz Ruskog Krstura.

U subotu 20. aprila 2019. godine, na zonskoj smotri odigrana je posljednja predstava, “Naslijeđe”, Stevana Koprivice u režiji Dejana Cicmilovića a u izvedbi Dramskog studija “Luča”, KUD-a iz Kruščića.

Nakon ove, posljednje predstave na zonskoj smotri u Crvenki, selektorka Senka Petrović glumica, režiserka, teatrologinja i menadžerica Srpskog narodnog pozorišta iz Novog Sada odabrala je predstave koje idu dalje na Pokrajinsko natjecanje. Na prvom mjestu je predstava “Vlast” iz Sivca, na drugom mjestu je predstava “Gospođica Julija” iz Kule a na trećem mjestu je “Slučajna smrt jednog anarhiste” iz Crvenke.

Komedija “Matora dica” iz Sombora plasirala se na Festival internacionalnih formi

koji će se održati u listopadu u banatskom mjestu Jaša Tomić. U ovoj komediji, na zonskoj smotri u Crvenki, Klara Oberman – strina Julka, dobila je nagradu publike za najbolju ulogu.

Članove Nazorove dramske sekcije očekuju brojna gostovanja s ovom izuzetnom komedijom za koju su zainteresirani u Osijeku, Viljevu, Belišću, Rešetarima, Županji (Republika Hrvatska) zatim u Subotici, Bajmoku, Lemešu..

Pozivaju se mladi, od 15 do 30 godina (pa i oni stariji) zainteresirani za dramsku sekciju da se prijave u HKUD “Vladimir Nazor” iz Sombora jer će se, početkom šestog mjeseca, održati premijera predstave Ivana Andrašića “Iz baba Mandine kujne”.

Antun Kovač

USKRSNA RADIONICA

12. 4. 2019. godine u prostorijama HKUD-a „Vladimir Nazor“ održana je Uskrsna radionica. Za razliku od prošlogodišnje radionice koja je imala suvremeniju notu, ove godine je u fokusu bila tradicija.

Svi sudionici, a posebno djeca, bili su u prilici vidjeti kako su se nekada vršile pripreme za Uskrs. Jedna od najzanimljivijih dječjih aktivnosti jest ukrašavanje odnosno farbanje jaja. Sudionici su se okupili oko organiziranih aktivnosti, i smjenjivali se, kako bi vidjeli tehnike kojima su se ukrašavala jaja. Tako su bila u prilici vidjeti kako su se nekada koristile čarape, trava, ljuske luka za ukrašavanje i farbanje jaja. Kada su sva jaja bila gotova stavljena su da se kuhaju, a deca su željno iščekivala rezultate. Također, sudionici su bili u prilici vidjeti i kako se jaja mogu ukrašavati pomoću voska, te to primijeniti i

u praksi. Osim tradicionalnih metoda jaja su se ukrašavala i raznim flomasterima, bojama, kao i pomoću salveta. Kada su svi sudionici rad priveli kraju i prošli kroz sve pripremljene aktivnosti organizirana je izložba, a zatim je uslijedilo iznenađenje za mališane: traženje skrivenog gnijezda. To ih je potaknulo da se u trenutku rastrče po velikoj sali HKUD-a i na svoju radost i iznenađenje pronađu veliku korpu punu trave, ali i poklona za najmlađe sudionike. Uzbuđenje je bilo izuzetno dok su se po travi prebiralala čokoladna jaja i razgovaralo o tome što je tko dobio u svom poklonu.

Za kraj je uslijedilo tradicionalno fotografranje uz izložbu, a svoje radove sudionici su mogli ponijeti kući. Organizatori su svima poželjeli sretne Uskrsne praznike.

Bojana Jozić

POLIVAČI 2019. GODINE

Uskrсни ponedjeljak ili kako ga mi zovemo „Vodeni ponediljak“, Bogu hvala, i danas živi. Mlade generacije s radošću su prihvatile tradiciju koju su naslijedili od svojih roditelja. Mijenjala su se prijevozna sredstva s kojima se išlo kod djevojaka, mijenjao se način kako se djevojke polijevalo, ali je do današnjih dana sačuvan ovaj naš lijepi običaj.

I ove godine su mladi momci iz „Nazora“ uz pratnju harmonikaša obišli svoje cure i polili ih, u svakoj kući morali su jesti i piti, zatim poslije pjesme i igre djevojke su ih okitile cvijećem i dale svakom polivaču šareno jaje, uz želju i poruku „Vidimo se dogodine“.

Alojzije Firanj

TAMBURAŠKI FESTIVAL U NAZORU

Glazbena škola »Petar Konjović« iz Sombora bila je 20. ožujka 2019. godine domaćin XVI. Festivala vojvođanske tambure. Učenici glazbenih škola iz Vojvodine u kojima se izučava ovaj instrument natjecali su se u pojedinačnoj konkurenciji, kategoriji komornih sastava i tamburaških orkestara. Natjecanje tamburaških orkestara održano je u Hrvatskom domu. Na ovaj način HKUD »Vladimir Nazor« dao je potporu ovom natjecateljskom susretu mladih tamburaša Vojvodine.

Vesna Čuvarđić

HUMANITARNI KONCERT „SVI ZA JEDNOG JEDAN ZA SVE“

U nedjelju 31. 3. 2019. godine u prostorijama Hrvatskog doma održan je humanitarni koncert u organizaciji GKUD-a „Ravangrad“ iz Sombora. Koncert je organiziran kako bi se pomoglo članu orkestra GKUD-a „Ravangrad“ koji se bori s bolešću.

U programu su sudjelovali GKUD „Ravangrad“, HKUD „Vladimir Nazor“, SKC „Izvor“ iz Stanišića, SKC „Vuk Stefanović Karadžić“ iz Bačke Topole, Udruženje žena „Duga“ iz Koluta, GKUD „Sombor“, Gradski orkestar „Spomenar“, KC „Laza Kostić“ iz Sombora. Odaziv

sudionika je bio velik, te je i program bio šarolik i upečatljiv. Izvedene su igre iz Banata, Bačke i Srbije, program je bio protkan pjesmom, muzikom i plesom. Na sceni su se smjenjivala društva koja su svojim nastupom dala doprinos ovoj humanitarnoj akciji. Odaziv publike je bio veoma velik te je velika sala Hrvatskog doma bila ispunjena do posljednjeg mjesta, čak je i mjesto za stajanje bilo teško pronaći.

Dojam koji se mogao ponijeti potvrđuje da je koncert zaista bio SVI ZA JEDNOG JEDAN ZA SVE.

Bojana Jozić

GOSTOVANJE U VINKOVcima

Folklorna sekcija HKUD-a »Vladimir Nazor« sudjelovala je na 15. Šokačkoj zabavi koju je organizirala udruga »Vinkovački šokački rodovi« iz Vinkovaca. Proslava je organizirana je 27. travnja, a »Nazorovi« folklorasi bili su

gosti uz Tamburaški sastav »Salaš« i pjevača Stjepana Jeršeka Štefa. Gosti iz Sombora predstavili su se spletom bunjevačkih igara.

Zlata Vasiljević

POSJET IZ JASTREBARSKOG

Skupina zaposlenika iz Gradske uprave Grada Jastrebarskog posjetila je Sombor i HKUD „Vladimir Nazor“. S radom somborske gradske uprave goste iz Jastrebarskog upoznao je Ivan Šimunov, pomoćnik gradonačelnice Grada Sombora zadužen za oblast međunarodne suradnje. Domaćin u HKUD–u Vladimir Nazor bio je predsjednik ove udruge, Mata Matarić,

koji je govorio o povijesti i radu Nazora. Goste iz Jastrebarskog, među kojima je bio i gradonačelnik Zvonimir Novosel interesirale su pojedinosti o radu gradske uprave i pravima koje ima hrvatska nacionalna zajednica, kao što je obrazovanje na hrvatskom jeziku. Prvi kontakti su uspostavljeni, a u Nazoru se nadaju da će to biti most buduće suradnje.

Zlata Vasiljević

ARHIVARI U DOMU

Grad Sombor objavio je Javni poziv za financiranje i sufinanciranje projekata, programa i manifestacija u kulturi iz budžeta grada Sombora za 2019. godinu. Pored ostalih projekata poslali smo zahtjev i za projekt „Nazor čuvar tradicije somborskih Hrvata“. To je bilo 25. 10. 2018. god. Ovaj projekt smo podnijeli s primarnom namjerom sređivanja, razvrstavanja,

sistematiziranja i zaštite od propadanja naše arhivske građe. Našli smo partnera u projektu a to je Istorijski arhiv grada Sombora, s kojim je potpisana Izjava o partnerstvu. Partnerstvo se ogleda u tome da stručne osobe izvrše gore spomenute poslove. Kako su nam odobrena sredstva po prijavi, 27. 3. 2019. su stručnjaci iz Istorijskog arhiva počeli s radom.

Zašto smo se prijavili na javni poziv s ovim projektom ?

Zato što naša Udruga ima relativno sačuvanu arhivsku građu koja se gradi 83 god. Zato što tu bogatu građu želimo zaštititi od oštećenja ali i dopuniti ju. Pozivamo, zato, sve one koji imaju nešto u svojim privatnim arhivama a odnosi se na važne događaje somborskih Hrvata ili našeg Doma, to dostave na skeniranje i time obogate postojeću građu. Nakon ove prve faze želimo građu digitalizirati i postaviti na virtualnu platformu gdje će biti obrađena i dostupna svim korisnicima Interneta.

Ovaj projekt je u razvoju i po prvim procjenama mislili smo da će trajati oko 3 godine. Sada je sve izglednije da će se rok

i produjiti, jer se po dosadašnjem uvidu u količinu građe može računati i na to.

Cilj nam je u ovaj projekt uključiti i mlade, koje zanima IT sektor ili se školuju na smjerovima iz te oblasti. Za njih planiramo organizirati radionice i uključiti ih u rad na ovom velikom i zahtjevnom projektu, a sve kako bi ih osposobili da nastave s dopunjavanjem buduće internetske platforme.

Istim projektom smo podržani i na Javnom pozivu koje je raspisalo Ministarstvo kulture i informiranja, što nam daje nadu da ćemo ga uspješno provesti do kraja.

Marija F. Matarić

IZVORI FINANCIRANJA HKUD-A VLADIMIR NAZOR IZ SOMBORA PO NATJEČAJIMA U 2018. GODINI

Pribavljanje financijskih sredstava za financiranje rada sekcija, za tekuće održavanje (bez investicija), popravku zgrade, režijske troškove (struja, plin, komunalni trošak – smeće, troškovi telekomunikacija), za nabavku kancelarijskog materijala, održavanje mrežne stranice, održavanje manifestacija, putni troškovi za gostovanja, troškovi gostujućih grupa i drugih, ostvaruje se:

1. Aplikiranjem na natječaje
2. Donacijama
3. Članarinama
4. Prihodima od najma dijela zgrade

APLICIRANJE NA NATJEČAJE

U 2018. godini aplicirali smo na sljedeće natječaje:

1. NATJEČAJE GRADA SOMBORA, natječaj iz oblasti kulture, aplicirali smo s 3 natječaja i pozitivno su riješene sve 3 prijave.

2. NATJEČAJ GRADA SOMBORA, za financiranje projekata i programa nacionalnih manjina, tu smo aplicirali s 1 projektom (moguće je bilo aplicirati samo s 1 projektom), pozitivno je riješena taj 1 projekt.

3. NATJEČAJ GRADA SOMBORA – Javnom pozivu za realizaciju Lokalnog akcionog plana za mlade, aplicirali smo s jednim – toliko je i bilo moguće - i dobili smo sredstva.

4. NATJEČAJ GRADA SOMBORA – Javni poziv za Program za djecu, aplicirali smo s jednim projektom – toliko je bilo i moguće, nismo dobili sredstva po toj prijavi.

5. NATJEČAJ MINISTARSTVA KULTURE I INFORMISANJA IZ OBLASTI SUREMENOG STVARALAŠTVA

- podoblast nacionalnih manjina, aplicirali smo s dva projekta, sredstva su nam odobrena po jednom.

-podoblast pozorišna umetnost (stvaralaštvo, produkcija i interpretacija), aplicirali smo s jednim projektom, koliko je bilo i moguće i po njemu nismo dobili sredstva.

6. NATJEČAJI POKRAJINSKOG SEKRE-TARIJATA ZA OBRAZOVANJE, PROPISE, UPRAVU I NACIONALNE ZAJEDNICE.

- Oblast financiranje nacionalnih zajednica - nacionalnih manjina aplicirali smo sa 6 a dobili smo sredstva za 5 projekta.

- Oblast osnovnog i srednjeg obrazovanja i za sufinanciranje organizacija nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica, aplicirali smo s jednim projektom, koliko se i moglo, nismo dobili sredstva.

7. NATJEČAJ POKRAJINSKOG SEKRE-TARIJATA ZA KULTURU, JAVNO INFORMIRANJE I ODOSE SA VJERSKIM ZAJEDNICAMA

- Oblast kulture i umjetnosti nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica, aplicirali smo s 5 projekata, sredstva smo dobili za dva projekta

Ovaj sekretarijat je raspisao polovinom godine još jedan natječaj za nacionalne zajednice na koji smo poslali dvije prijave i dobili smo sredstva za obje.

- oblast zapodrške realizaciji manifestacija u lokalnim samoupravama AP Vojvodine – Sajam kulture, tu smo aplicirali s dva projekta, nismo dobili sredstva ni po jednom.

- Oblast za sufinanciranje projekata očuvanja i njegovanja međunarodne tolerancije u Vojvodine. Aplicirali smo s 1 projektom – toliko je i bilo moguće, i dobili smo sredstva po tom projektu.

8. NATJEČAJ POKRAJINSKOG SEKRE-TARIJATA ZA SPORT I OMLADINU, aplicirali smo s jednim projektom i nismo dobili sredstva.

9. DRŽAVNI URED ZA HRVATE IZVAN RH. Ured je raspisao 2 puta natječaja početkom i

krajem godine, na oba smo aplicirali nismo dobili sredstva niti po jednom.

10. DRŽAVNI URED ZA HRVATE IZVAN RH,- PUTEV VELEPOS LANSTVA RH U BEOGRADU.

Po ovom Javnom pozivom aplicirali smo s dva projekta u kojem smo u jednom obuhvatili većinu manifestacija, priredbi i ostalih događaja koje se događaju u zemlji, a u drugom natječaju su tražena sredstva za dva nastupa naših sekcija u RH. Sredstva su nam odobrena po obje prijave.

11. NATJEČAJI HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA, aplicirali smo s 5 projekata, sredstva su nam odobrena za 2 projekta.

12. NATJEČAJ ZAVODA ZA KULTURU VOJVODANSKIH HRVATA, aplicirano je s jednim projektom po kojem smo i dobili sredstva.

13. NATJEČAJ HMI – MEĐUNARODNI LIKOVNO – LITERARNI NATJEČAJ,

- Tema Zeleno i plavo putovanje,

Ovdje su djeca koja pohađaju radionicu Hrvatskog jeziva u našem Domu uradila 5 radova, iz obje oblasti jedan rad je dobio prvu nagradu a svi su dobili zahvalnice a Dom je organizirao za njih i učiteljicu odlazak u Osijek po nagrade i obilazak grada.

14. NATJEČAJ HRVATSKE MATICE ISELJENIKA ZAKLADA HRVATSKIH STUDIJA IZ SYDNEYJA I HRVATSKE ŠKOLE IZ BOSTONA „IGRAČKA U SRCU“ za djecu od 5-18 god.

- na ovaj natječaj smo se javili s jednim radom koji je dobio posebnu nagradu.

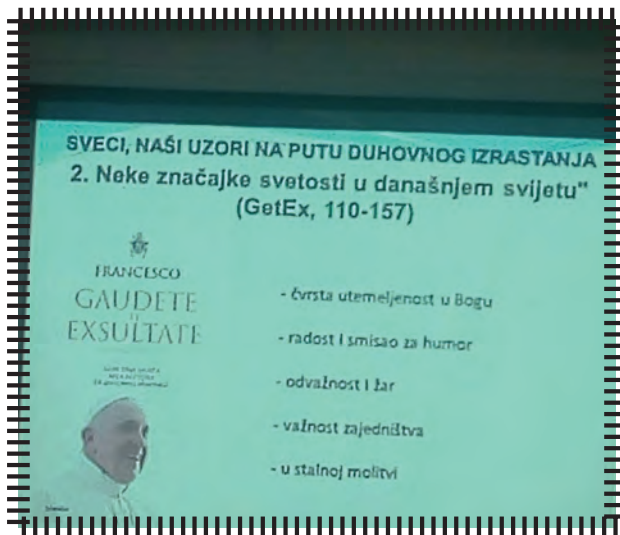
Dobivena sredstva u 2018. god. su znatno veća u odnosu na 2017. god. Nadamo se još boljim rezultatima za 2019. god. za koja smo već podnijeli prijave za 7 projekata.

Marija F. Matarić

DUHOVNI CENTAR OCA GERARDA

Duhovni centar oca Gerarda osnovan je u Somboru 18. studenog 2005. godine. Ovaj centar za duhovnost među svojim aktivnostima nudi duhovne vježbe, duhovne obnove, seminare, različita predavanja, školu molitve i druge sadržaje praktične duhovnosti. Voditelj centra je o. Zlatko Žuvela OCD.

Duhovni centar o. Gerarda želi ovim tribinama dati svoj skromni doprinos zajedničkoj pripravi za Uskrs taj najvećeg blagdana za nas kršćane. I ove godine organizirao je, petnaeste po redu, Korizmene duhovne večeri a susreti su se održavali u prostorijama Udruge Nijemaca „Gerhard“.

Tema ovogodišnjih tribina bila je „Poziv na svetost“ papina apostolska pobudnica „Radujte se i kličite“. Ovo je poziv na svetost u suvremenom svijetu, ne nekom svijetu koji je dalek koji je udaljen nego doista svijet u kojem mi živimo i vrijeme u kojem se nalazimo. Oci Karmelićani vodili su nas kroz šest tribina i približili nas svetosti koja je svima nama dostupna i na koju smo svi pozvani, koju nam Crkva nudi kao duhovnu hranu i ono o čemu ćemo razmišljati i provoditi u život.

Alojzije Firanj

Pučki pjesnik Ivan Pašić iz Monoštora napisao je ovu pjesmu blaženom ocu Gerardu u čast

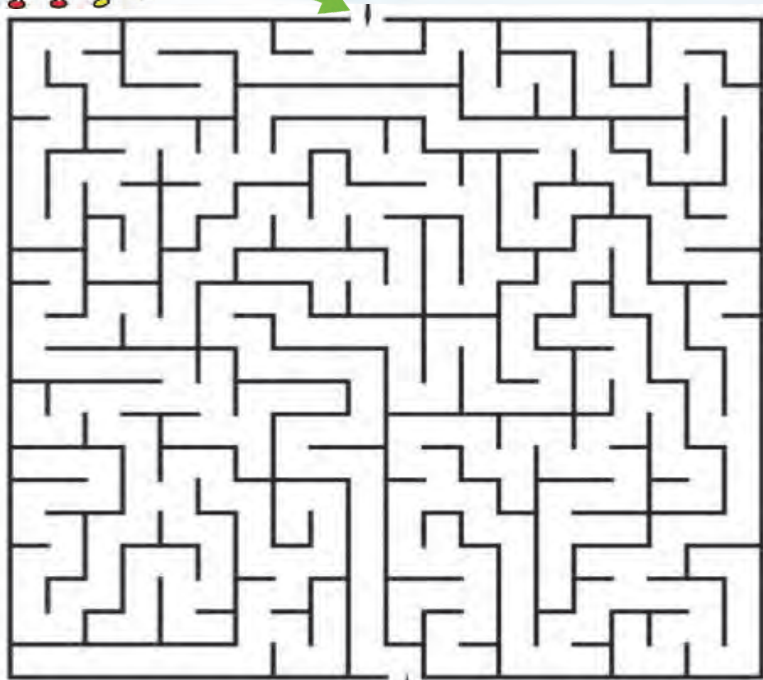
*Oče Gerarde i Šokci se Tobom ponose
Oče Gerarde, vječna ti slava.
Bunjevci Te u srcu nose,
Jer oni imaju najviše prava
Da se s Tobom ponose.*

*Bio si revni Božji sluga.
Vodio si malo Isusovo stado
Pa i hrvatska plemena druga
S Tobom se ponose rado.*

*Posijao si dobro sjeme,
Koje posvuda niče i raste.
Pa i Šokci hrvatsko pleme
Tebe slave, hvale i časte.*

Pomozi Luki i Ani pronaći put do plaže kako bi čim prije uživali u ljetnim radostima.

Pronađi u osmosmjerci navedene pojmove (riječi se nalaze u svim smjerovima)!

Dobro došli, ljetni praznici!

C B B B A E D D M K P J J U K O R L
 V G F Z J E C I N S E J I R K Z O S
 J Z X O F T A J N I D N A S O L T L
 E A Č A D Z E J V Z X U P J D V N A
 J I J L E T A J I R P Z J Y M G R D
 N L I G R A L I Š T E Y G L O T U O
 A O V E S E L J E D O G A J R E W L
 V P T R Č A N J E R K U P A N J E E
 A T D R U Ž E N J E J E Ž I N A C D
 Ž A W B X B Č I T A N J E S O D Q G
 E D S J U W I B S O D W P T R U B N
 L G K K Z K K Q U T S O D A R E Z Y
 Z K A A A F S U N Č A N J E P W Ć O
 I S Ž K S K C Y C L U B E N I C A A
 D M A O E U A L E I G R A N J E T M
 F O L L N V J N Y L W N I Z L E T I
 S R P D J G H L J A R O N J E N J E
 J E P B R M P O P E V I D B X A O V

more
sunce
izleti
igralište
zvjezdča
trčanje

plaža
sladoled
čitanje
lubenica
krijesnice
skakanje

druženje
igranje
izležavanje
jagode
vešelje
ronjenje

prijatelji
kupanje
pljusak
dinja
sreća

odmor
suncanje
lopta
ježinac
radost

Nada Landeka:
Kraj školske godine

*U zapećak
torbu bacam
odmah s vrata,
pa za kosu
čupam sestru,
oko vrata
grlim brata.*

*Od sreće
bih sve ljubio,
zna se zašto,
sve je krasno,
petice sam
sve dobio,
valjda vam je
sada jasno.*

*Pa sad cijelo
ljetno, fino
mogu ići
kud god želim
kazalište,
muzej, kino
i još drugdje
ak' se sjetim.*

*Sve je super,
sve je pravo,
zaboravih
da sam jučer
još užasnut
očajavao
što toliko
moram učiti,
bez veze se
samo mučiti.*

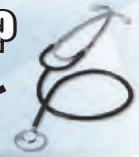
*Tek sad vidim
da je bolje
pokazati malo truda,
malo volje,
i učiti dok je vrijeme,
skinuti sa leđa breme.*

*Poslije se mogu zabavljati
i u školskim praznicima
bezbrizno uživati.*

ODA DOJENJU ILITI: ZAŠTO TREBA DOJITI SVOJU BEBU?

iz knjige Kuvarski dnevnik bebe Marte,
autor spec. dr. Marija Mandić rođena Matarić

PRVI DIO

Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) preporučuje:

1. Isključivo dojenje u prvih šest mjeseci bebinog života. S punih šest mjeseci, pa sve do

navršene dvije godine ili duže, druga hrana treba samo dopunjavati ishranu majčinim mlijekom. Pored toga:

a. S dojenjem bi trebalo početi tijekom prvog sata po rođenju

b. Dojiti bi trebalo na bebin zahtjev, uvijek kad beba traži i danju i noću

c. Potrebno je izbjegavati bočice i dude

2. Prednost dojenja za djecu:

Mamino mlijeko je idealna hrana za novorođenčad i djecu. Ona pruža bebama sve hranjive sastojke koji su im potrebni za zdrav i pravilan razvoj. U potpunosti je sigurno i sadrži u sebi antitijela koja pomažu bebinom tijelu da se zaštiti od čestih dječjih bolesti kao što su proljev, upala pluća (to su dvije najčešće bolesti uzročnici smrti širom sveta kod beba). Mamino mlijeko je dostupno i pristupačno što bebama garantira adekvatnu hranu u svakom trenutku.

3. Prednost dojenja za mame:

Dojenje je također dobro i za mame. Kod isključivog dojenja (na zahtjev) dolazi do izostanka menstruacije, a to predstavlja neku vrstu (mada ne u potpunosti sigurnu) prirodne kontracepcije. Dojenje umanjuje rizik od raka dojke i jajnika kasnije u životu, pomaže ženi da povrati svoju predtrudničku težinu i smanjuje mogućnost gojaznosti.

4. Dugoročne prednosti dojenja za djecu:

Osim trenutnih prednosti dojenja za djecu, dojenje ima utjecaj i na zdravlje kasnije u životu. Kod osoba koje su dojene često se javlja niži krvni tlak kao i niža razina

kolesterola, imaju manji rizik od gojaznosti i dijabetesa tipa dva. Postoje i dokazi da dojene osobe imaju viši nivo inteligencije na testovima kojima se ona mjeri.

5. Zašto “ne” zamjenskom mlijeku:

U adaptiranom mlijeku se ne nalaze antitijela, koja se prirodno nalaze u majčinom mlijeku. Također zamjene za majčino mlijeko dovode se u vezu s bolestima koje imaju veze s nekim rizicima koji se javljaju pri miješanju adaptiranog mlijeka u prahu s neprovjerenom vodom (mnoge obitelji nemaju pristupa čistoj pitkoj vodi). Pod lošom ishranom smatra se i predoziranje mlijeka u odnosu na vodu kao i razblaživanje adaptiranog mlijeka u većoj količini nego što je propisano. Također, česti dojenje potiču proizvodnju mlijeka i povećavanje količine mlijeka u dojkama. Ako se koristi adaptirano mleko, a iz nekog razloga ono postane nedostupno, može se dogoditi da povratak na dojenje ne bude moguć zbog premale proizvodnje mlijeka.

BEĆARCI

*Svakoj ženi lijepo se nasmiješi,
Neka dan joj bude malo ljepši.*

*Stare stare ponovo se gaze,
Stare lole ponovo se vole.*

*Ore lola na četiri vola,
A moj mili na jednoj kobili.*

*Pita nana di mi je marama,
Dala loli da me bolje voli.*

*Alaj mi je, a kažem da nije,
Žao lole i srce me bole.*

*Sve bi, sve bi, samo jedno ne bi,
Ne bi, bome, dok ne dođu po me.*

Julijana Kekezović

VICEVI

TROŠKOVI

“Doktore, jeste li baš sigurni da je mom mužu nužna operacija? Znae, veliki su to troškovi...”, pita pacijentova žena liječnika.

- “A mislite da će vam sprovod biti jeftiniji?”

- “Ma ne, ne, ali ne bih voljela platiti i jedno i drugo.”

PERICA I NAOČALE

Perica dođe kod okulista i potuži se:

- Doktore, mislim da mi trebaju naočale za čitanje!

Doktor ga pregleda i da mu recept za naočale, kad se nakon par dana Perica opet pojavi i baci naočale na stol:

- Evo ti ih natrag, ne valjaju ništa!

Doktor ga zbunjeno upita:

- Pa što ne valja?

Perica uzrujano odgovori:

- Pa i dalje ne znam čitat’!

SAMO ŠUTI

- Nisam rekao nijednu jedinu riječ ženi već tjedan dana!

Prijatelj ga upita: - A zašto?

Ovaj mu odgovara: - Pa, nisam je htio prekidati!

GRIJEH

Došao mladić kod svećenika na ispovijed i kaže: ‘Oženio sam se.’

Svećenik mu zbunjeno odgovori: ‘Mladi gospodine, pa to nije grijeh.’

Mladić odgovara svećeniku:

‘Ja se svejedno kajem.’

NIŠTA BESPLATNO

-Gospodine odvjetniče, htio bih vam postaviti samo jedno pitanje. Nadam se da mi nećete naplatiti.

- Jedno pitanje? Naravno da neću! Naplatit ću vam odgovor.

Mihajlo Mracina

ANEGDOTE

BOLESNIK

Čovjek i u najtežem zdravstvenom stanju zaboravi na tren blizinu smrti i vrati se u sadašnjost. Pekarju Laciki, poslije infarkta koji ga je dobro pogodio, dolazi sin u prvi posjet strepeći hoće li tata preživjeti. Ovaj ga dočeka pitanjem:

„Laci, je l’ ti redovno vodiš poslovne knjige? Nemoj da to zapuštaš pa da mi se nagomila!“

BOGAT ČOVIK

S bogatstvom se neki ljudi hvale, a neki ga kriju.

Jašo je razgovarajući u bircuzu

sa svojim drugarima jedared izjavio:

„Ja imam novaca ne može ji krava sažvakati“.

„Kako to Jašo, pa mi ne znamo da si ti tako bogat“?

„Moji su svi novci gvozdeni“.

Šeretski odgovori Jašo

Alojzije Firanj

ŠAH

Poslije dvije godine dogovaranja u novoj sportskoj prostoriji društva odigran je prijateljski šahovski susret između domaćina šahista društva i gostiju iz Subotice članova šahovskog kluba HAŠK Zrinski. Susret je

održan 24. 2. 2019. godine od 16 do 22 sata. Igralo se dvokružno 30 minuta po igraču za partiju. Sudjelovalo je 18 šahista a sudac turnira bio je Radomir Kovačić nacionalni sudac.

SUDIONICI SUSRETA

HKUD VLADIMIR NAZOR SOMBOR:

IVKIĆ JOSIP, KURČUBIĆ DRAGO, VLAISAVLJEVIĆ ILIJA, MATKOVIĆ SIMANA, ČOTA ZORAN, IVANČEV IVAN, ČETKOVIĆ ANDRIJA, RAIČ ŠIMA, BABOČAJIĆ LJUBOMIR

HAŠK ZRINSKI SUBOTICA

HEGEDIŠ A., MEŠTER MILANKOV, KOVAČIĆ I., KOPILOVIĆ, SELEŠ F., MAČKOVIĆ, MARJASUŠIĆ S.

Susret je bio prijateljski ali rezultat govori da su domaćini ozbiljnije shvatili meč i iznenadili goste s odličnom igrom i uvjerljivom pobjedom od 12 1/2 : 5 1/2.

Na kraju susreta odigran je cuger (brzopotezna partija) u kojoj uživa većina šahista.

Na zajedničkoj večeri predsjednik društva Mata Matarić i predsjednik HAŠK Zrinjski, Marinko Miković, upoznali su prisutne s radom društva i kluba. Gosti su posebno bili zadovoljni uvjetima u kojima rade šahisti društva kao i funkcioniranje cijele sportske sekcije. Susret je

prilika da se upoznamo da razmijenimo svoja viđenja, da proširimo krug prijateljeva također da malo i putujemo.

Domaćini zahvaljuju šahistima HAŠK Zrinjskog i njihovom predsjedniku Marinku na dolasku u Sombor na ovaj prijateljski susret a posebno na pozivu da gostuju kod njih u Subotici.

Na našem velikom bunjevačko šokačkom prelu predsjedniku HAŠK Zrinjski uručena je slika nastala na našoj likovnoj koloniji u znak prijateljstva i sjećanja na ovaj prvi šahovski susret dvaju klubova.

Zimsko je razdoblje vrijeme za šahiste već 28 godina, tako je i ove 2019. godine od 29. 1. do 26. 3. održan tradicionalni šahovski turnir „Memorijal prof. Franja Matarić“ i to 28. po redu. Mjesto odigravanja: sportska prostorija društva na katu. Vrijeme odigravanja: svaki utorak od 19 do 21 sat. Propozicije: Švajcarac 9 kola sat vremena po igraču. Sudac: Kovačić Radimir. Organizacijski odbor: Pavle Matarić, Šima Raič, Zlatibor Stanković i Andrija Četković

Ove godine sudjelovalo je 27 šahista i to:

Raič Šima	Kelić Dušan
Čota Zoran	Čuk Bogdan
Ivkić Josip	Ivančev Ivan
Četković Andrija	Babočajić Ljubomir
Koloman Marton	Mikrut Milan
Stanković Zlatibor	Smolić Josip
Laslo Josip	Basta Milan
Bašić Blago	Šašić Miodrag
Oršovai Viktor	Kurčubić Drago
Katanić Đorđe	Babac Zoran
Đurošev Đorđe	Rapaić Đoko
Vidović Jovan	Pavlik Jan
Vlaisavljević Ilija	Svilokos Aleksandar
Gutović Branko	

Turnir je protekao u korektnoj i fer igri svih šahista kao i prethodni turniri. Možda ovaj turnir nije najjači, nije ni najbrojniji što se tiče sudionika ali je zato sigurno bio najuzbudljiviji, najneizvjesniji i najbolje organiziran.

U svih devet kola, svakog utorka od 19 do 21 šahisti su pokazali svoje znanje ove drevne vještine. Za vrijeme ta dva sata u prostoriji je bila tišina koju je samo povremeno sudac svojim upozorenjima i objašnjavanjem narušavao.

Deveto, posljednje kolo, odlučivalo je o plasmanu prve četvorice igrača turnira.

Posljednji minuti turnira zadnje partije između Ivkića i Gutovića odlučili su o plasmanu koji je na kraju ovakav:

Prvo mjesto KURČUBIĆ DRAGO
(po četvrti put)

Drugo mjesto VLAISAVLJEVIĆ ILIJA

Treće mjesto IVKIĆ JOSIP

Četvrto mjesto GUTOVIĆ BRANKO

Po završetku turnira odigrana je tradicionalna simultanka naših šahista s fide majstorem Josipom Dekićem. Poslije simultanke predsjednik društva uručio je nagrade prvoplasiranim šahistima i u kratkom ali nadahnutom govoru pohvalio sve sudionike turnira, suca turnira, organizaciju turnira uz osvrt na prošlost sekcije i njenu sadašnjost kao i dobru budućnost šaha u našem društvu.

Kao pročelnik sekcije zahvaljujem svim šahistima, sucu, upravi društva, kuharu, malobrojnim ali dragim donatorima ovog turnira.

Veliko HVALA svima
i vidimo se na jesen!

*Pročelnik sportske sekcije
Pavle Matarić*

POSJET ZAGREBU

POSJET KOD GRADONAČELNIKA GRADA ZAGREBA

PRELO 2019.

VELIKO BUNJEVAČKO-ŠOKAČKO PRELO U SOMBORU